

Een dag in de kleuterklas

8.10 – 8.20 uur Binnenkomst

Als de deur van de klas open gaat, zit de juf klaar in de kring om de kinderen te ontvangen. Oudere kleuters voelen zich al groot en durven alleen naar binnen, voor sommige jongere kinderen is het fijn als papa of mama nog even de klas mee binnen komt. De kinderen krijgen van de leerkracht allemaal een hand, dit is een fijn moment waarbij ieder kind al bij de start van de dag even gezien is en er eventueel iets belangrijks verteld kan worden.

Als alle kinderen om 8.20 uur binnen zijn worden de knuffels die sommige kinderen bij zich hebben om de overgang tussen thuis en school wat gemakkelijker te maken in de mand verzameld en kan de dag echt beginnen.

8.20 – 8.30 uur Dagopening

Iedere dag in de kleuterklas heeft dezelfde opbouw en herkenbare activiteiten. Deze herkenbaarheid en voorspelbaarheid geeft vooral het jonge kind een gevoel van veiligheid.

Dit is dan ook de reden dat we iedere dag met dezelfde rituelen beginnen: we zingen de ochtendspreuk passend bij het seizoen, we zingen het liedje van de dag en bedenken samen of het schilderdag, tekendag, broodbakdag of knutseldag is. Iedere dag van de week heeft z'n vaste activiteit, ook dat geeft houvast. Daarnaast tellen we hoeveel kinderen er die dag in de klas zijn, zijn er die dag meer jongens of meisjes? Wie missen we? Met een raadsel proberen de kinderen erachter te komen wie er die dag 'helpende hand' mag zijn. De naam rijmt op.... of vandaag begint hij met een 'b'.... Het tellen van de kinderen en het raden van de helpende handen zijn voorbeelden van hoe we in de klas spelenderwijs bezig zijn met tellen, het vergelijken van hoeveelheden en het luisteren naar klanken en taal.

8.30 uur Ochtendspel

Na de dagopening hebben we de stoelen niet meer nodig... het is tijd om te gaan bewegen, we hebben al lang genoeg stil gezeten! Afhankelijk van het seizoen gaan we als dwergen naar het bos en hakken dikke bomen om, oogsten we als de boer het graan en brengen het naar de bakker of schaatsen we in de winter de klas rond. Hierbij gaan taal, zingen en bewegen samen en wordt een breed scala aan ontwikkelingsgebieden op een speelse manier aangesproken. Al bewegend ervaren de kinderen wat er buiten in de natuur gebeurt en welke ambachtelijke werkzaamheden de seizoenen met zich meebrengen. We 'zijn' de moeder eend die met haar kleintjes in de sloot springt, we ervaren hoe de boer het graan maalt en voelen ons als de dwergen die door een flinke herfststorm lopen.

8.50 uur Het vrije spel

Na het ochtendspel worden de stoelen weer in de kring gezet en kan het vrije spel gaan beginnen, iets waar de kinderen reikhalzend naar uitkijken. Tijdens het vrije spel gaat ieder kind zijn of haar weg, maakt plannen wáár en wát te spelen, waarbij ze elkaar toevallig of gepland tegenkomen.

Een greep uit wat er zoal plaats kan vinden:

In de zandtafel wordt moddertaart gemaakt en krijgen de taarten kaarsjes van stokjes. "Hoe oud ben jij eigenlijk, dan moet je ook zoveel kaarsjes..." En "Ik heb meer kaarsjes, want ik ben al 6"

In het boven huisje zijn jonge poesjes geboren, het kleintje ligt op de schapenvacht onder een dekentje en wordt goed verzorgd door moeder poes. In het huisje beneden gaat het er ondertussen wat onstuimiger aan toe; daar is de tijger ontsnapt!

Aan tafel wordt getekend en vragen twee kinderen zich af hoe de regenboog er eigenlijk uit ziet. Ze kijken bij de speelgoed regenboog in de klas en proberen die zo precies mogelijk na te tekenen. Als de tekeningen klaar zijn vragen ze de juf om op een blaadje te schrijven 'voor papa', ze willen het er zelf bij schrijven. Ze ontdekken dat het woord 'papa' wel heel veel lijkt op 'mama'...

In de bouwhoek is een groepje kinderen druk in overleg hoe de muren van hun huis steviger gemaakt kunnen worden. Er wordt volop overlegd om tot het beste resultaat te komen, waarbij alle planken, kisten en lappen en zandzakjes gebruikt worden. Als het huis af is, wordt er een voorstelling bedacht waarbij de rest van de klas mag komen kijken. Natuurlijk moet je daarvoor wel een kaartje hebben. Die worden gemaakt aan de knutseltafel en uitgedeeld aan iedereen die wil komen kijken.

Aan de vensterbank zijn twee kinderen in de weer met de magneten en zoeken uit hoeveel er aan elkaar kunnen hangen voordat ze eraf vallen. Ook proberen ze hoeveel schroeven er tegelijk aan de grote magneet blijven hangen en geven ze elkaar aanwijzingen hoe je ze er dan het beste aan kunt hangen.

De oudste kleuters zijn een paar keer per week aan het weven. Dit is een goot project, waarbij spelenderwijs hun doorzettingsvermogen, taakgerichtheid, de fijne motoriek en het volgen van een opdracht ontwikkeld worden, allemaal dingen die belangrijk zijn voor de overgang naar de eerste klas. Uiteindelijk gaan ze aan het einde van het schooljaar allemaal trossen met een zelf geweven tasje naar huis...

Tijdens het spelen schilt de leerkracht het fruit dat de kinderen van thuis hebben meegenomen, een klusje waar kinderen graag bij helpen. Ook wordt er af en toe aan tafel geholpen met het snijden van de groente voor de soep (die we natuurlijk daarna samen opeten...) of het maken van het deeg op broodbakdag.

Het spelen in de kleuterklas komt tegemoet aan de manier waarop jonge kinderen leren: door te spelen, te ontdekken en te ervaren. Alléén, maar vooral ook sámen en mét elkaar. De materialen in de kleuterklas zijn 'open' en laten ruimte aan de fantasie van de kinderen. De kist is de ene keer een boot om op zee mee te varen, de volgende dag worden de blokken erin geladen om mee te nemen op vakantie.

Tijdens het spelen is er veel vrijheid, maar niet alles mag... Er zijn duidelijke kaders en afspraken die ervoor zorgen dat het spelen voor iedereen fijn blijft en we met respect omgaan met elkaar en het materiaal. Deze gewoontevorming (hoe doen we de dingen) is belangrijk in de kleuterklas en zorgt weer voor herkenbaarheid en duidelijkheid. Voor de vaste onderdelen van de dag is een liedje, want 'wat gezongen wordt, hoeft niet gezegd te worden...' Het is dan ook een liedje dat de kinderen na een uur spelen weer terug laat keren in de kring.

10.00 uur Vingerspelletjes/liedjes

Het actieve spelen vraagt om een rustmoment; Kabouter Stapper komt bij de juf zitten en vertelt over wat hij gezien heeft tijdens het spelen. Wat was er leuk/bijzonder/ niet leuk? De kinderen kunnen naar aanleiding daarvan vertellen over wat ze gespeeld/gedaan hebben, mooie ideeën worden gedeeld en complimentjes over goede vondsten kunnen worden gegeven. Hoe is dat ene ruzietje uiteindelijk opgelost?

Daarna wordt er gezongen (dat doen we graag en veel...), een versje gedaan of een spelletje gespeeld.

Fruit eten

Omdat je van spelen trek krijgt, kijken de kinderen uit naar de schaal met fruit. De helpende handen gaan rond en samen genieten we van het meegebrachte fruit. Er kan nog een klein spelletje gedaan worden of een prentenboek voorgelezen worden.

10.15 – 10.30 uur Opruimen

Omdat we na het spelen alle spullen hebben laten liggen, wacht het opruimen van de klas nu op ons. Samen kijken we naar wat er nog opgeruimd moet worden; de taken worden verdeeld. Wie doet wat, wie helpt wie? Ook hier is de gewoontevorming belangrijk. Alle spullen hebben hun eigen plek, de blauwe bekers in het blauwe benedenhuis, de rode in het rode bovenhuis, de kabouters van klein naar groot op de vensterbank en de knopen gesorteerd in de mandjes. Hierdoor hoeven we weinig energie te besteden aan hóe er opgeruimd moet worden, maar kunnen we de klas met z'n allen gewoon weer mooi maken.

Tegelijkertijd is het opruimen een uiterst zinvolle bezigheid, waarbij we volop sorteren (groot bij groot, klein bij klein), tellen (hebben we weer 8 kabouters?), taken verdelen (als jij dit doet, doe ik dat) en proberen ons opgedragen klusje te volbrengen.

Als er echt niks meer op te ruimen valt, worden de boeken in het midden gezet en mag er in de kring gelezen worden.

10.30 – 11.30 uur Buitenspelen

Als de hele klas weer opgeruimd is gaan we naar buiten. Iedere dag, bij mooi weer, maar ook bij nat weer. Bij het beleven van de seizoenen hoort ook het ervaren dat je bij een flinke wind je best moet doen om ertegenin te fietsen, dat je 's winters zonder handschoenen koude handen krijgt en dat je na een regenbui heerlijke modderpoelen kunt maken. Ieder seizoen geeft z'n eigen spel; in de herfst zijn we druk met bladeren vegen en de kruiwagen vullen, in de zomer maken we soepjes van onkruidbloemetjes en in de winter glijden we op de bevroren rand van de zandbak.

11.40 uur Eten

Als we na het buiten spelen trek hebben gekregen is het tijd om te gaan eten. We stampen onze schoenen schoon bij de deur en hangen onze jassen op. Iedereen pakt z'n tas, wast z'n handen en gaat aan tafel zitten. We wachten tot iedereen zit en zeggen samen de spreuk voor het eten. Na het uitbundige buitenspelen, is het in stilte en met aandacht eten een welkom rustmoment. Bij mooi weer nemen we onze tassen en stoelen mee naar buiten en eten we op het plein onder de grote boom.

12.10 uur Activiteit aan tafel

Na het eten worden de tassen weggebracht en volgt de activiteit aan tafel. Zoals gezegd heeft iedere dag z'n eigen activiteit. Op maandag tekenen we, dinsdag bakken we brood, op woensdag schilderen we en op donderdag wordt er geknutseld. Op vrijdag hebben we euritmie.

12.30 – 13.00 uur Kring

Zoals we de dag begonnen zijn, eindigen we hem ook: in de kring. We zingen of doen nog een klein spelletje. Daarna wordt het kaarsje aangestoken, Kabouter Stapper mag bij iemand op schoot zitten en dan sluiten we de ochtend af met een mooi verhaal. Na het verhaal wordt het kaarsje uitgeblazen, zingen we de laatste spreuk en worden de knuffels en de gemaakte knutselwerkjes uitgedeeld. De schooldag is dan voorbij, we kunnen tevreden naar huis.